

Titel: Kapitel XX.

Citation: "Kapitel XX.", i *Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r04-shoot-chptrd1e28401.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Kapitel XX.

Forundersøgelse ved Retten.

§ 201.

At retslig Forundersøgelse som Regel ikke finder Sted i Politisager, kan dog ikke være til Hinder for, at Politimesteren i et Tilfælde, hvor en Person samtidig er sigtet baade for en Overanklager'Forbrydelse og en Forseelse, der forfølges under Politisag, begærer f. Els. bestemte Vidner afhørte til Oplysning om sidstnævnte Forseelse i Forbindelse med den i Anledning af førstnævnte Forbrydelse begærede Forundersøgelse. — Det fremgår af 1ste Stykke modsætningsvis, at Sager angående de i § 2 Nr. 2 samt 4—11 ommeldte Forhold kunne gøres til Genstand for retslig Forundersøgelse, dog hvad Nr. 7 og 9 angår, ikke, naar de foreligge som Tilbehør til en Politisag eller til et Forhold, der, hvis det iøvrigt bragtes frem, vilde være at behandle som Politisag.

Reglen i 1ste Stykkes sidste Punktum om, at retslig Forundersøgelse dog kan begæres, naar Fængsling finder Sted i Anledning af en under Politifag forfulgt Overtrædelse, fandtes ikke i det tidligere førstst. Man har ment at burde tilføje den under Hensyn til, dels at der indbefattes mere under denne Forfølgingsmåde efter Udkastet end efter nugældende Ret, dels at Adgangen til at anvende Varetægtsfængsel i Anledning af Overtrædelser, for hvilke Straffen skønnes at ville overstige simpelt fængsel, er en Del videre efter nærværende Udkast end efter det tidligere førstst. (jfr. særlig § 167 Nr. 2).

Med Hensyn til Paragraffens Slutningsregel bemærkes, at den Person, mod hvem Forundersøgelsen rettes, allerede : Forvejen kan stå som Sigtet (jfr. Bemærkningen ovenfor i. 43); men at han, forsåvidt dette ikke er Tilfældet, kommer til at stå som Sigtet ved, at Forundersøgelse begæres imod ham.

§ 202.

Reglen i 2det Stykke om, at Sagen ved Indgivelse af Begæring til dømmeren er tingfæstet, har særlig Betydning for Anvendelsen af §§ 59, 63, 115, 2det Stykke, 150, 168, 200 og 206, 3dje Stykke.

Med Hensyn til 3dje Stykke skal bemærkes, at, ligesom Forundersøgelsen fra først af forudsætter en mod en eller flere bestemte Personer rettet Sigtelse, således er dens Fortsættelse også normalt knyttet til den Forudsætning, at den Sigtelse, der i begæringen er rettet mod bestemte Personer for at have begået bestemte Handlinger, ikke viser sig at være ugrundet, således at Forundersøgelsen, naar Sagen tager saadan Vending, ordentligvis bør sluttes (jfr. § 211, 2det Stykke). På samme Måde bør undersøgelsesdommeren, hvor den rejste Sigtelse viser sig grundet, normalt holde sig til denne og ikke særlig lægge an på at få andre Forbrydelser eller andre Forbrydere medinddragne. Imidlertid vilde det være upraktisk at gennemføre denne Kompetence-Begrænsning rigoristisk. Der kan ikke være Tale om at stille de samme Fordringer i Retning af Bestemthed og Fuldstændighed til Begæring om Forundersøgelse, som der må stilles til det Anklageskrift, der skal lægges til Grund for Domsforhandlingen. Sagen kan f. Eks. let stille sig således, at de samme Omstændigheder, som rensede den under Forundersøgelsen først Sigtede, lede Mistanken hen i en bestemt anden Retning. I så Fald bør Undersøgelsesdommeren, som på det Tidspunkt kan forudsættes at have vundet Kendstøb til Sagens hele Beskaffenhed og have mangen en Enkelthed, der kan være af Betydning for Sandhedens Udfindelse, i frist Minde, ikke, blot fordi den formelle begæring fra Politimesteren om Forundersøgelsens ændrede Retning ikke straks kan foreligge, bryde den hele Undersøgelses Tråde af; det bør tvertimod være hans Ret og Pligt at forfølge et således fremkommet Spor videre, og forsåvidt det viser sig rigtigt, give Påtalemyndigheden fornøden Meddelelse. Ligeledes kan det meget nemt hænde, at den Undersøgelse, der foretages angående de i Begæringen ommeldte Personer eller Handlinger gøre det sandsynligt eller klart, at der er Medskyldige, eller at der af de Sigtede er begået andre Forbrydelser end de i begæringen omhandlede. dømmeren bør da selvfølgelig ikke afvise den Art

Oplysninger, men tværtimod under sin afhøring forfølge de givne Spor, dog stadig med den Pligt, om fornødent snarest muligt at give Påtalemyndigheden Meddelelse. Det er disse Tilfælde, der haves for Øje ved de i 1ste Punktum indskudte Ord „i Neglen“,

hvilke derefter få deres fornødne Supplement i Stykkets 2det Punktum, jfr. iøvrigt hermed § 185, 3dje og 4de Stykke, hvor tilsvarende Regler gives med Hensyn til Retshandlinger under Efterforskningen.

Den herved gjorte Afvigelse fra Anklageprincippets strænge Konsekvens er praktisk nødvendig, genfindes i de fremmede Love (N. L. § 269. jfr. § 274. T. L. § 189) og frembyder få meget mindre Betænkelighed, som der her er Tale om foreløbige Undersøgelser. hvilke Påtalemyndigheden, der, som nævnt, snarest muligt stal underrettes derom, kan standse øjeblikkelig. forsåvidt den ikke finder Grund til Forfølgning.

§ 203.

Naar det her bestemmes, at dømmeren i de i denne Paragraf nævnte Tilfælde, der alle angå retlige Hindringer, ved Kendelse kan nægte at tage Begæringen om Forundersøgelse til følge, ligger deri modsætningsvis. at han ikke kan nægte at tage Begæringen til følge, alene fordi det Bevismateriale, hvorpå den mod bestemte Personer rettede Sigtelse bygger, ester hans Mening er altfor spinkelt. Praktisk taget faar dette imidlertid for Undersøgelsesdommerens eget Vedkommende ikke stor Betydning, da han, naar han, efter f. Eks. blot at hav? afhørt et enkelt Vidne, finder den Opfattelse tilstrækkelig bestyrket, at Sigtede ikke har begået den omspurgte Handling, og at derfor Tiltale ikke bor rejses (jfr. § 204 „om“), kan slutte Forundersøgelsen i Henhold til § 211, 2det Stykke. Med §§ 203 og 211, 1ste Stykke, må sammenholdes § 353.

Hvad der er „ret værneting“ for Forundersøgelsen, bestemmes efter Reglen i § 51 (jfr. Bemærkningerne til samme ovenfor S. 50). Det vil iøvrigt efter Beskaffenheden af denne Regel kun ganske undtagelsesvis kunne forekomme, at en Ret med Føje afviser en Begæring om Forundersøgelse af Værnetingsgrunde. Om, hvem der er påtaleberettiget, se §§ 29 ff.

§ 204.

Ta det er Meningen, at Sagens Bevismateriale normalt stal bringes frem umiddelbart for selve den dømmende Ret. bliver det under Sagens Forberedelse kun Opgaven at opspore, hvad der kan tjene som Bevis, og derefter sigte væsentligt fra uvæsentligt, men ikke — som under den nuværende Ordning — at bringe Bevismateriale til Veje i selve den Form, hvori det stal forelægges den dømmende Ret. Vidner og Syns- og Skøns-

mænd skulle derfor ordentligvis klin underkastes en foreløbig Afhørelse og ikke edfæstes, og Undersøgelsesdommeren behøver ikke at gøre Tilførsler til Protokollen om sådanne lagttagelser med hensyn til Personer eller Ting, som den dømmende Net ligesåvel selv vil være i Stand til at gore. På den anden Side er det ikke Meningen at gennemføre Umiddelbarhedsprincippet til de yderste Konsekvenser. Hensynet til den ligefremme Umulighed af eller det uforholdsmæssige Besvær, der mulig vilde være forbunden med at føre et Bevis påny, kan med« fore, at dette under Forundersøgelsen bor bringes i en saadan endelig skriftlig Form, at denne kan erstatte selve Beviset under Domsforhandlingen. Der bør derhos selvfølgelig være Adgang til at konstatere Modsigelser mellem en og samme Persons Udsagn henholdsvis under Sagens Forberedelse og under Domsforhandlingen. Om de herved foranledigede særlige Regler, jfr. navnlig §§ 73, 2det og 3dje Stykke. 102. 1ste Stylte. 111. 115, 2det og 3dje Stykke, 125, 131 og 248, jfr. § 303. 3dje Stykke.

§ 205.

Om den dobbelte Affattelse af nærværende Paragraf henvises til de ovenfor, S. 119 ff., gjorte bemærkninger. der her kun skulle suppleres med følgende: Det er efter begge Forslag Tanken, at Undersøgelsesdommeren. så snart Forundersøgelse er indledet, over et selvstændigt Skøn over Betimeligheden af de af Påtalemyndigheden eller af Sigtede eller dennes Forsvarer begærede retslige Skridt. Imidlertid er det klart, at Retten efter den Tankegang, hvorpå Mindretalsforslaget hviler, bør være meget varsom med at nægte sin Medvirken, naar den ikke har anden Grund dertil end den formentlige U hensigtsmæssighed af den begærede Retshandling; thi Påtalemyndigheden står efter dette førstegang vedvarende som den i første Række ansvarlige og må derfor stadig være den, der lægger og gennemfører Undersøgelsesplanerne, medens Retten nærmest er tænkt som kontrollerende og eventuelt supplerende Parternes Virksomhed. Anderledes efter Flertalsforslaget. Her vendes ved Forundersøgelsens Begyndelse Forholdet mellem Påtalemyndigheden og Retten til en vis Grad om; medens det for var Påtalemyndigheden. der ledede Undersøgelsen og eventuelt blot rekvirerede bestemte Undersøgelseshandlinger foretagne ved Retten (§ 195), er det nu Undersøgelsesretten, der har Ledelsen og hovedansvaret for Undersøgelsen og derfor også må stå friere overfor Parternes Begæringer end efter Mindretalsførstegangen.

§ 206.

Naar man har ladet 2det Punktum i det tidligere Forslags tilsvarende § 232 (om, at Politiet skulde afgive skriftlig Beretning til dommeren om Udførelsen af de det givne Pålæg) udgå, er dette kun sket, fordi det på den ene Side er klart, at dommeren også uden udtrykkelig Udtalelse derom i Loven kan give sådant Pålæg, medens på den anden Side den ubetingede Forskrift derom også vilde ramme Tilfælde, hvor en mundtlig Beretning er tilstrækkelig.

§ 207.

Medens Reglen i det tidligere førstegangs § 233 er udgået som dels overflødig, dels hvilende på Forudsætninger, der ere bortfaldne ved de i § 19§ skete Forandringer, optager § 207 de i det tidligere førstegangs § 234 indeholdte Regler med følgende Tilføjelser: Reglen under Nr. 3 er udvidet til også at gælde om Sigtedes valgte Forsvarer. Det er under Nr. 4 udtalt, at det, hvor der er flere Sigtede, beror på dommerens Bestemmelse, om den ene Sigtede må påhøre den andens Forklaringer. Endelig er der i sidste Stykke givet dommeren Bemyndigelse til at fravige Påbudet om Sigtedes personlige Tilstedeværelse ved anticipere: Bevisførelse, hvor Omstændighederne gøre hans Tilstedeværelse uforholden. Det kan f. Eks. let tænkes, at Sigtede selv helst vil være fri for at have den med en Rejse til Tingstedet forbundne Udgift og Besvær og derhos er overbevist om. enten at Vidnesbyrdet vil vise sig ganske ufarligt for ham, eller at i alt Fald hans Forsvarer vil varetage hans Tarv tilstrækkeligt, eller at der under Domsforhandlingen vil være tilstrækkelig Lejlighed for ham til at sætte det i det rette Lys. I sådanne Tilfælde vilde det være urimeligt at tvinge ham til personligt Mode. At dommeren skulde misbruge denne Beføjelse, er der ingen Grund til at befrygte, så meget mindre som sådant Misbrug må antages at ville blive draget frem under Domsforhandlingen på en for vedkommende dommer lidet behagelig Måde. Har anticiperet Bevisførelse fundet Sted, uden at Sigtede har været til Stede, skønt han burde have været det, og hans Ikke-Tilstedeværelse efter Bevisets Beskaffenhed kan antages at have haft reel Betydning, kan følgen blive, at der under Domsforhandlingen ikke bliver tillagt det pågældende bevis nogen vægt til Skade for Tiltalte. Dette følger ligefrem af den fri Bevisbedømmelse.

Ved sidste Punktum i første Stykke er kun udtrykt, at Gyldigheden af det i Retsmødet foretagne ikke kan angribes under Henvisning til, at Indkaldelsen af Sigtede ikke har været, som den burde være, naar Sigtede dog faktisk er mødt. Udebliver Sigtede, må Retten afgøre, om Modet stal udsættes, til han kan bringes til Stede, eller ej; hvor der er Tale om en anticiperet Bevisførelse af saadan Art, at Sigtedes nærværelse må anses fornøden, bør Udsættelse dog altid finde Sted, hvis sådant blot er muligt, jfr. Paragraffens sidste Stykke sammenholdt med § 207, sidste Stykke. Til sidesættelse af Neglen om Forsvarerens Adgang til, førend en anticiperet Bevisførelse finder Sted, at blive bekendt med Sagens Dokumenter, må efter Omstændighederne kunne have samme følger. som ovenfor ved § 207, sidste Stykke, omtalt med Hensyn til Sigtedes Ikke-Tilstedeværelse.

§ 210.

Den Omstændighed, at Afhørelsen sier ved dømmeren, bevirker, at der ikke er nogen absolut Nødvendighed for, at Påtalemyndigheden er repræsenteret i det pågældende Retsmøde, forudsat at dømmeren forud er i Besiddelse af Oplysning om, hvad den Pågældende stal spørges om. Om Nødvendigheden af Sigtedes Tilstedeværelse, jfr. § 207, sidste Stykke.

Den udtrykkelige Begrænsning af Adgangen til gentagen Afhørelse af Sigtede, som det tidligere førstags § 337 indeholdt, er udeladt som upraktisk og i Virkeligheden kun givende en illusorisk Garanti. Sigtede er tilstrækkelig beskyttet ved sin Ret til på ethvert Punkt at vægre sig ved at svare. På den anden Side er indsat en Bestemmelse om Net for Forsvareren til ved anticipere! Bevisførelse at begære yderligere Spørgsmål stillede.

§ 211.

Naar der i 1ste Stykke er indsat en Bestemmelse om, at Forundersøgelsen standses, naar Retten finder, at Louens Betingelser for dens Virksomhed ikke ere til Stede, er dette en ligefrem Konsekvens af Reglen i § 203. Hvad enten Retten straks er på det rene med eller først senere bliver klar over, at en af de nævnte Betingelser mangler, må deri ligge en Hindring for Forundersøgelsen. — Med 1ste Stykke jevnføres § 353. — Med sidste Stykkes sidste Punktum sammenholdes § 215, 2det Stykke.

§ 214.

Med Hensyn til Reglen i 1ste Stykke, bemærkes, at den i det tidligere førstags gjorde Begrænsning — at Forundersøgelsen ikke må 'sluttes for en enkelt Forbrydelse, naar nogen af de Forbrydelser, hvis Undersøgelse ikke er moden til Slutning, antages at medføre en strængere Strafart — er udeladt som upraktisk. Thi vel bor dømmeren blandt andet tage dette Hensyn i Betragtning, men optages det i Form af et ubetinget Påbud, kan det fore til, at de mindre og klare Sager må henstå i Måneder efter f. Eks. et fraværende Hovedvidne i en større Sag, der måske tilsidst falder ud til Intet.

§ 215.

Den i det tidligere førstags satte 14 Dages Frist for Indlevering af Anklageskrift er opgivet som altfor kategorisk. Til Gengæld er indsat den tidligere omtalte Regel om, at Undersøgelsesdommeren, hvor Sigtede er fængslet, stal fastsætte en Frist for Fængslingens Varighed, jfr. hermed § 211, in tins.